

Дискусионно
Discussion

ИНФОРМАЦИОННИТЕ СИСТЕМИ ЗА ОТЧИТАНЕ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСНАЛИТЕ УЧИЛИЩЕ – СЪСТОЯНИЕ, ПРОБЛЕМИ И ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПРОМЯНА

Йосиф Нунев

Министерство на образованието, младежта и науката

Резюме. Преждевременното напускане на училище е един от големите проблеми на съвременното българско образование. Наблюдение на движението на учениците през учебната година, включително на напусналите и отпадналите от образователната система, се води от Националния статистически институт (НСИ) и от Министерството на образованието, младежта и науката (МОН) (с Център за информационно осигуряване на образованието – ЦИОО, чрез платформа АДМИН-М). Предложеният **материал е скромен опит за анализиране на спецификата на двете системи за наблюдение и отчитане на преждевременно напусналите образователната система чрез представяне на техните предимства и недостатъци.** Предлагат се и мерки както за индивидуалното им подобряване, така и за преодоляване на различията помежду им в полза на българското образование.

Изследването завършва с предложение за разработване и апробиране на система от индикатори, чрез които да се следи динамиката на тази група и която да предоставя информация за превенция на отказ от образование изобщо. Предлага се проект на цялостна система от индикатори за оценка на преждевременно напусналите училище, която ще даде възможност за мониторинг и оценка на качеството на образователния процес, който ще обхване практически цялото население в тази възраст

Keywords: early, early left, dropped, indicators

1. Въведение в проблема

У нас приетата политика към повишаване на образователното ниво на населението е чрез въвеждане на задължително средно образование за всички до навършване на 16 годишна възраст. Не всички обаче успяват да завършат средно образование или да учат до 16-годишна възраст. Немалка част от учениците прекратяват да учат, когато завършат основно образование – VIII клас; не са малко и тези, които спират да учат след IV клас или отпадат веднага след втори и трети клас. Твърде обезпокоителни са официалните данни на

НСИ (<http://www.nsi.bg/otrasal.php?otr=23>) по отношение на груповия нетен коефициент на записване на населението в образователната система, този коефициент за начално ниво на образование бележи непрекъснат спад от 2003/04 учебна година насам, като за 2010/11 учебна година неговата стойност е 91,5%, което означава, че цели 8,5% от населението във възрастовата група 7–10 години не са включени във формалната образователна система. Тенденция за намаляване на обхвата се забелязва и при учениците от V–VIII клас – от 84.9% през 2005/2006 г. на 82,4% през 2009/2010 г.

Последните години в различни страни от Европейския съюз бяха въведени специални системи за следене (наблюдение) на „ранно/преждевременно напусналите/отпадащите от училище деца“, на базата на които вече съществуват редица проучвания, съставляващи профила на тази група ученици. Вниманието все повече се фокусира върху причините за ранно или преждевременното отпадане/напускане на училище, тъй като това пряко рефлектира върху образователните нива на населението, върху социалното изключване и маргинализиране на определени социални групи.

В образователната ни система постепенно започна да се налага като ключово понятието „**преждевременно**“ пред „**ранно**“, най-вероятно защото става дума за голям период от живота на децата, обхванати в задължителна училищна възраст. По отношение на понятията „**напуснал**“ и „**отпаднал**“ първото е исконното, по-старото, но по-голяма гражданственост е придобило второто, поради което те често се бъркат или равнопоставят по значение. Трябва да се отбележи, че „напуснал“ (според тълкуванието на НСИ) не е „отпаднал“, защото напусналите по посочените причини не се считат за отпаднали от образователната система, тъй като те могат да продължат образованието си през следващата учебна година, а ненавършилите 16 години са длъжни да продължат образованието си. В интерес на истината, в последно време понятието „отпаднал“ излиза на преден план заради наложената му употреба в съвместното изследване „Наблюдение на работната сила“ на EUROSTAT и НСИ, в което „преждевременно отпаднали“ са незавършилите задължително средно образование група на навършилите 18–24 г. (http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Education_statistics_at_regional_level). Все пак понятието „напуснал“ е за предпочитане за образователната ни система поради отворения ѝ, достъпен характер, която позволява завръщане във всеки един момент в периода на задължителната училищна възраст.

Липсата на официални, нормативно регламентирани дефиниции (*определения; описания*) на МОМН за тези понятия определено създава проблеми. Националният статистически институт (НСИ) работи с понятията „**ранно**“, което, от своя страна, е буквален превод на понятието от английски, „**напуснал**“, заради отворения характер на образователната система. Използва се официално следното описание за „ранно напуснал“: „*Относителният дял на лицата, **ранно напуснали** обра-*

зование и обучение се изчислява на базата на данните от Наблюдението на работната сила и представлява съотношението между лицата на възраст 18–24 навършили години, завършили най-много основно образование и неучастващи в образование и обучение през последните 4 седмици, предхождащи наблюдението, и населението на същата възраст“ (<http://www.nsi.bg/otrasal-metodologia.php?otr=26&a1=158&a2=263&a3=278&a4=281#cont>). Това описание съответства на дефиницията на Eurostat за ранно напуснали училище ученици (http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_SDDS/EN/edat_esms.htm). Въпреки продължаващата дискусия по проблема в изследването по-нататък ще ползваме общото понятие „**преждевременно напуснали**“.

Тук трябва да направим и уговорката, че широко разпространено е мнението, че сред преждевременно напускащите училище преобладават деца от ромския етнос, но то не само че не е абсолютно вярно, но и няма официални данни и в никъкъв случай те не са единствени отпадащи от образователната система. Данните от преброяванията показват по-ниска образователна структура сред ромите като цяло и в отделни възрастови групи, **но по никакъв начин те не са доказателство, че ромските деца са преобладаващи сред напускащите**. Групата на децата, които прекъсват обучение преди завършване на задължителното образование, е проблем, касаещ всички държави от Европейския съюз, както и всички етнически общности. България не е някакво изключение в този план и броят на деца от български етнически произход, отпадащи от образователната система, също се увеличава през последните години.

Липсата на единна система за набиране на адекватна и достоверна информация за преждевременно напусналите образователната система е основание, за да се посочват различни данни от различни автори. Така например по данни на „Витоша рисърч“ (<http://www.vitosharesearch.com/fileSrc.php?id=2121>) през учебната 2004–2005 г. броят на „ранно отпадналите“ от образователните институции е 20 800 младежи, или това са 2.9% от всички лица на възраст между 7 и 16 години. Нещо повече, посочва се, че 17 100 са отпаднали още в началния курс на образование, т.е. не е ясно колко от тях знаят да четат и пишат. В друго проучване – по поръчка на ПРООН, се посочва, че 7% от децата на България не завършват начално образование (2003 г.) В доклада на ЮНЕСКО се посочва, че 29 348 са отпадналите от образователната система, преди да завършат средно образование (2007 г.). Като правило това са данни, получени в резултат на различни проучвания, набирани по различен начин, с различни методики и от различни институции.

2. Специфика на системите за наблюдение и отчитане на преждевременно напусналите образователната система

Наблюдение на движението на учениците през учебната година, включително и на напусналите и отпадналите от образователната система, се води от

НСИ и от **МОМН** (с две паралелни структури – *Център за информационно осигуряване на образованието ЦИОО – чрез платформа АДМИН-М, и дирекция „Организация, контрол и инспектиране“*). Тази информация се получава предимно по данни за ученици, отпаднали от предходната година на обучение, които не са завършили съответната учебна година и не са преминали в по-горен клас.

Ще направим и изричната уговорка, че информацията, която събира ежемесечно дирекция ОКИ, е вътрешноведомствена, като цяло не влияе особено на вземането на политически решения и е трудно съпоставима с информацията на АДМИН и НСИ, поради което в настоящето изследване тя няма да бъде подложена на анализ и сравнена с другите две информационни системи.

Данните от НСИ са за *напусналите* ученици през предходната учебна година и се наблюдават по пол, групи класове (I–IV, V–VIII, IX–XII) и по причини за напускане:

- продължително боледуващи, непродължили в болнично или оздравително училище;
- преместили се в друго училище на възраст до 16 г., за които няма потвърждение, че са се записали;
- напуснали поради нежелание да учат, общо и в това число навършили 16 г.;
- напуснали поради семейни причини;
- заминали в чужбина;
- умрели.

Ключовото понятие, с което борави НСИ, е „**напуснал**“, а данните се събират еднократно всяка година към *1 октомври* на текущата година. Организацията не предлага легитимно определение/дефиниция, а само описание на понятието „напуснал“. Събираната информация преминава през две нива на контрол – *първичен* (ТСБ – териториални статистически бюра) и *вторичен* (отдел „Статистика на образованието, културата и информационното общество“ към дирекция „Демографска и социална статистика“ в НСИ).

Напусналите по посочените причини от НСИ **не се считат за отпаднали от образователната система**, тъй като те могат да продължат образованието си през следващата учебна година, а ненавършилите 16 години са длъжни да продължат образованието си. Друг е въпросът дали това става, или не. Тази ситуация внася объркване при определяне броя на напусналите преждевременно училище, а съставянето на **социален профил** е още по-трудно.

Предимствата на информационната системата на НСИ са в ясните критерии и регламенти при събиране на информацията, както и събирането на информация за дълъг времеви период, позволяваща извършването на анализи в динамика.

Основен **недостатък** на системата на НСИ в контекста на нашето изследване е, че приетата методика за наблюдение и определяне на ранно напусналите училище не може да отговори на въпроса: „Колко лица са напуснали преждевремен-

но образователната система, независимо от причините?⁴. Това се получава, тъй като се наблюдава и отчита броят на напускането през учебната година. Така едно и също лице, при положение че тръгва на училище в началото на учебната година и след 2–3 месеца напуска, без да завърши учебната година, не се включва в тази група. По същество обаче това лице е преждевременно напуснало училище и е без завършено задължително средно образование.

Данните от АДМИН, отчитащи цялото движение на учениците (*включително и отпадането по причини*) през учебната година, се събират чрез три кампании на всяка учебна година: *през септември, през декември и в началото на февруари (втори учебен срок – наречена „плаваща“)*. АДМИН идентифицира следната номенклатура на причини за движението на учениците през учебната година:

Преместен:

- преместен в друга ДГ/общеежитие;
- не посещава ДГ;
- прием с конкурс;
- по решение на пед. съвет;
- освидетелстван от ЛКК;
- заминал за чужбина;
- прекратяване на престоя по чл. 16 от ПСПИ

Отпаднал:

- нежелание за продължаване на образованието;
- по семейни причини;

Починал

Прекъснал:

- поради продължително боледуване;
- по семейни причини;
- временно обучение в чужбина.

Събираната информация преминава през две нива на контрол – *първичен* (ниво училище) и *вторичен* (ниво РИО). Ключовите понятия, с които се борави, са три – „**преместен**“, „**прекъснал**“ и „**отпаднал**“, които системата се е постарала да дефинира, макар и неофициално, както следва:

- **отпаднал** ученик – ученик, който е престанал да посещава училището и не продължава образованието си;
- **прекъснал** ученик – ученик, временно прекратил обучението си в училището;
- **преместен** ученик – ученик, който се премества в друго училище по време и след завършване на учебната година

Както става ясно, системата на АДМИН не идентифицира и не работи с понятието „**напуснал**“. Безспорното й *предимство* е, че разполага с локални и централизирана информационна платформа – тип регистър, даваща възможност за индивидуално идентифициране и проследяване,

включително и на отпадащите и напусналите ученици, с възможност за формиране на рискови групи по съществуващите признаци. Основният ѝ **недостатък** обаче е свързан с това, че системата не работи в интерактивен режим, което затруднява и прави почти непосилно обвързване на отпадналите получени чрез съпоставка на ЕГН за две различни учебни години, с напуснали, отпаднали, починали и прекъснали по причини за съответните години. Това прави системата ненадеждна по отношение събирането на данни по формулираните в нея маркери за преждевременно напусналите и отпадналите ученици. Твърдението се подсилва и от факта, че локалните системи позволяват изтриване на запис, което е предпоставка за некоректно попълване на информация. **Създава се илюзия за обкръване** заради използването на две различни понятия – „напуснал“ (НСИ) и „отпаднал“ (АДМИН), каквото обаче в действителност няма. Напусналите са в рамките на учебната година (НСИ), а от АДМИН за отпадналите се разбира като напуснали, незавършили или дори завършили през предходната учебна година/години, които не са записани във формалната образователна система през следващата учебна година.

Слаба страна и на двете системи за отчитането на причините за напускане и отпадане от образователната система (по АДМИН и НСИ) е, че и двете методики игнорират етнокултурните такива. Известно е, че в България живеят етнически, религиозни и езикови малцинства, които в домашни условия ползват език – различен от националния, вероизповедание – различно от източноправославното, а етническият им произход е различен от този на мнозинството. Това са все обективни обстоятелства, в условията на които протича първоначалната (*ранна*) социализация на децата, които се раждат и възпитават в такива семейства. Формираните различия на тези деца неминуемо рефлектират върху процесите на вторичната (институционалната) им социализация при обучението им в детската градина и училището, които можем да наречем с общото понятие „етнокултурни“. Когато едно, две или повече от тези различия водят до задържане, забавяне или невъзможност за обучение и възпитание в образователните институции, тогава те се превръщат в етнокултурни причини, които трябва да се идентифицират, опознаят и анализират, а едновременно с това да се изработят адекватни мерки за тяхното неутрализиране.

В това отношение трябва да признаем, че в досегашната ни образователна практика липсва достатъчна чувствителност към етнокултурните характеристики на децата, принадлежащи към етнокултурните малцинства, което, от своя страна, повишава риска за напускане и отпадане от училище. Например: социалната среда в обособените ромски жилищни пространства (и в никакъв случай с всички роми) оказва съществено влияние върху детето и предопределя

следните най-специфични причини за ранно отпадане от училище: по-ранното стъпване в брак; страх на родителите да пускат по-големите си дъщери в училище поради възможност да бъдат откраднати; по-ниска ценност на образованието при патриархалните и особено при маргинализираните общности; ниска степен за училищна готовност; дефицит на комуникативна компетентност и др. Това предполага търсенето и предлагането на по-специфични мерки за ограничаването на отпадането им и постепенното му преодоляване. Специално внимание трябва да бъде отделено на децата от закрити училища при преместването им; на деца, които не владеят или владеят слабо български език. Такива причини могат да се открият и при деца от други по-затворени, патриархални и уязвими общности, позиционирани в средите на българските турци и сред българите мюсюлмани (като религиозно малцинство).

Липсата на достатъчно обективна информация за преждевременно напусналите училище лица води до спекулации с този проблем и вместо да се вземат мерки за неговото решаване, той се задълбочава. Типичен пример в това отношение е вече коментираното по-горе утвърждаващо се мнение, че групата на преждевременно напусналите училище се състои от ромски деца и младежи. В резултат на подобно твърдение етническият признак започва да се извежда на преден план, когато се анализира тази група лица, а това далеч не е основната предпоставка за преждевременното напускане на образователната система. Друг набор от влияния резултира в напускане на училище, но тези фактори остават на втори план при обсъждане и представяне на тази група в публичното пространство. В резултат на подобни спекулации тези процеси се засилват и задълбочават. Днес се говори за приблизително 15% неграмотност сред ромското население, утвърдена и постигната за период от 10 години постоянно преждевременно напускане на образователната система. Не трябва да се забравя обаче, че сред ромското население има високо образовани и квалифицирани специалисти, част от които дори не се самоопределят като роми.

Отчитайки причините за преждевременно напускане и на двете информационни системи, се вижда, че липсата на нормативно дефиниран ангажимент по анализирания проблем води до неяснота кои от изброените причини за движение на учениците през учебната година водят до преждевременно напускане на училище. **Отчитането на бройки, а не на индивиди, води до неяснота колко и кои от отпадналите ученици са се завърнали и завършили своето образование. В това отношение системата АДМИН е много по-надеждна, защото по архитектура е заложена да отчита индивиди, но несъвършенствата ѝ на този етап я ограничават до система за събиране на база от данни.**

С други думи, не разполагаме с достатъчно обективна и надеждна информация за причините за преждевременно напускане на образователната сис-

тема. Безспорно те са различни и не докрай изучени. Тези причини не могат да бъдат еднозначно свързани само с различен етнически произход на децата или само със социалния статус на семейството и влиянието върху тях. Практиката по света показва, че социалният статус на семейството не винаги има пряка връзка с решението за прекратяване на обучението. Не са единични примерите за отказ от образование на деца от финансово осигурени семейства. Факторът „бедност“ обаче не трябва да се подценява, тъй като се явява първопричина за формирането на редица други условия, еднозначно водещи до нисък образователен статус, ограничени познания, липса на професионална квалификация. У нас информация за социалния профил на ранно напусналите училище лица практически не може да се намери. Частична информация се получава от различни проучвания, но както вече се каза, тази информация трудно може да послужи за изграждане на обективен социален профил, който да служи за целите на формиране на политики и управленски решения.

Няма логично обяснение, че и при наличие на осъзната необходимост от обективна и достоверна информация за преждевременно напусналите образователната система, при наличие на осъзната потребност от определяне на социалния профил на тази група няма единен механизъм за набиране на тази информация. До този момент у нас може да се говори за обективни данни за броя на постъпващите в началния курс на образование (I–IV клас) и за броя на постъпващите в средния курс на образование (след VIII клас). От тук се прави изводът за процента от децата, които не са обхванати в началния образователен курс и съответно от основния курс. Съществен момент, който за нашето изследване има значение, е това, че тези данни се набират от училищата – обикновено в началото на учебната година.

По инерция училището е мястото, където тази информация се търси, и съответно директорите на училища са тези, които подават информация. Стои въпросът: как и откъде директор на училище ще знае колко деца на територията на училището, условно казано, не посещават учебни институции. Общините и кметствата в малките населени места са тези, които следва да набират и да предоставят тази информация на НСИ, на информационните звена към МОМН и т.н. На този етап практически общините са се освободили от това свое задължение и са го прехвърлили върху училищата. А резултатът от това е, че за момента няма обективна информация колко са преждевременно напусналите и отпадналите от образователната система, какъв е техният социален профил, териториално как са разпределени те.

Обективна изчерпателна информация за профила на ранно напусналите училище лица практически няма и не се набира по редица обективни причини, една от които е, че *липсва механизъм*. От училищата може да се изисква информация за учениците, а не за деца и младежи, които не посещават учебните занимания и практически не са ученици. Понастоящем събираната от

РИО на МОМН информация за бройките отпадащи ученици е некоректна, защото отчита брой отпадания от системата на образование, а не брой отпаднали от образование индивиди. В момента към общините не съществуват експерти и структури, които да събират тази информация. Една подобна структура в общините би могла да поеме и връзката между образователната система и социалната система, което ще доведе до обективност на информацията и ще премахне излишното натоварване на директорите. (Понастоящем директорите ежемесечно подават индивидуална справка за всеки ученик – брой и вид отсъствия от обучителния процес, чието семейство получава социални помощи. *Известно е, че тази информация е субективна и пристрастна, а директорите вършат тази дейност под заплахата от глоба*).

С други думи, в образователната ни система липсва единна система за набиране на информация за преждевременно напусналите училище лица. Събраната информация често не е достатъчно достоверна и не е достатъчно обективна, а начинът, по който тази информация се набира, е неадекватен на очакваните резултати.

3. Препоръки за промяна

Предложеният анализ няма претенции за всеобхватност на изследваното явление за преждевременно напускане на училище, но може да бъде вход както към някои важни изводи, така и към определени ключови препоръки, изпълнението на които би подобрило и улеснило значително работата в образователната система. Най-важните от тях са, както следва:

- **нормативно дефиниране** и официализиране на ангажмента с отчитане **на преждевременното напускане на училище** и свързаните с него причини;

- **нормативно дефиниране на ключовите понятия**, свързани с преждевременното напускане на училище;

- **решаване на несъответствията между АДМИН и НСИ**. Поради ограниченията, наложени в описанието „Напуснали по причини и степени на образование“, измерването на НСИ не отговаря на разбирането за отпаднали от формалната образователна система поради спецификата на архитектурата на информационната система на НСИ хармонизиране на данните за напусналите в рамките на учебната година и отпадналите през годините е невъзможно. **Пътят за решаване на несъответствията между АДМИН и НСИ е чрез доработка на съществуващата към момента номенклатура в АДМИН, така че тя да е обезпечена както с необходимите дефиниции, описания и контроли, но и да се гарантира коректното попълване на информацията по маркерите от страна на респондентите (училищата)**. На тази основа МОМН може да постигне споразумение с НСИ данните за отпадналите да бъдат признати като достатъчно достоверни и периодично да бъдат доставяни/изтегляни от НСИ и публикувани като офи-

циални данни на статистиката наред с данните за напусналите. Само така ще бъдат отстранени разликите, които съществуват към момента и които са породени преди всичко от неразбиране на спецификите на двете информационни системи;

– формиране на единен механизъм за набиране на информация, както и изграждане на система от индикатори, която да позволи определяне на **социалния профил** на тази група лица, извеждане на мотивите за напускане на училище и даваща възможност за формиране на политики и избор на мерки, които да ограничат нарастването на ранно напусналите училище;

– **разработване и апробиране на система от индикатори**, чрез които да се следи динамиката на тази група и която да предоставя информация за превенция на отказ от образование изобщо и изпълнение на сега действащото законодателство за задължително образование. Познаването на причините за отказ от образование ще спомогне за намиране на мерки, които да направят образователната система освен задължителна и привлекателна децата до 16-годишна възраст.

Във връзка с предложението за разработване и апробиране на система от индикатори, чрез които да се следи динамиката на тази група и която да предоставя информация за превенция на отказ от образование, предлагам следната доработена и усъвършенствана *система от индикатори за оценка на преждевременно напусналите училище*¹⁾

Данни за лицето, напуснало училище

Информация на ниво отпаднал ученик:

Име, презиме и фамилия

ЕГН

Местоживеене (населено място)

Етнос (по самоопределение на родителите)

Вероизповедание (по самоопределение на родителите)

Възраст

Завършен клас... (В кое училище, коя паралелка; Последна година на обучение; Последен клас на обучение/незавършен)

Успех по време на обучението

Предпочитани предмети

Наличие/липса на собствен кът/стая за самоподготовка

Причини за напускане на училище

Колко пъти е започвал и прекъсвал обучението в училище

Придобил ли е някаква квалификация извън училище след напускане на училище..... (Краткосрочни курсове.....)

С какво се занимава в момента..... (работи/не работи)

Информация на ниво общност (с фокус към ромския етнос):

Към коя етническа общност се самоопределят родителите на ученика

Към коя ромска метагрупова общност се самоопределят родителите на ученика (*отговаря само ако самоопределението е ромско*)

Образователно ниво на родителите и роднинския кръг на съжителстване

Къде живее – в етнически обособен квартал от представители на етническо малцинство, в смесен по етнически признак квартал

В коя част на обособения квартал живее ученикът (в лицевата част, по средата, в периферията)

Къде живее – в блок, в къща, в колиба

Степен и модел на миграции в общността – вътрешни и външни миграции

Как мигрират – цяло семейство с деца, само единият родител, двамата родители

Нагласа да продължи образованието – (Да/Не)

Предложената система от индикатори, състояща се от две части – *индикатори, насочени към ученици*, и *индикатори, насочени към ранно отпаднали от училище*, ще даде възможност за мониторинг и оценка на качеството на образователния процес, който ще обхване практически цялото население в тази възраст. Това пряко ще рефлектира върху извеждане на основни и съществени елементи на образователния процес, както и на слабите места, немотивиращи учениците да продължат образованието. Наличието на лични данни, както и на информация по етнически признак и по признак вероизповедание (*подавана от родителите при записване/постъпване на учениците в училище*), наред с другите условия предполага ограничен достъп до системата, но ще позволи да се правят задълбочени анализи и ще спре спекулацията с данни, които не се основават на обективни и достоверни проучвания и източници.

БЕЛЕЖКИ

1. Предложената система от индикатори е актуализирана версия на изработена такава по компонент „Образование“ при реализацията на Програма FAR-BG 2005/017-353.01.03: „Подобряване на състоянието и интеграция на малцинствени групи в неравностойно положение със специален фокус към ромите“ от Е. Марушиакова, В. Попов и Р. Стайкова.

ИНТЕРНЕТ ИЗТОЧНИЦИ

<http://www.nsi.bg/otrasal.php?otr=23>

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Education_statistics_at_regional_level

<http://www.nsi.bg/otrasal-metodologia.php?otr=26&a1=158&a2=263&a3=278&a4=281#cont>

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_SDDS/EN/edat_esms.htm

<http://www.vitosha-research.com/fileSrc.php?id=2121>

INFORMATION SYSTEM FOR RECORDING THE EARLY SCHOOL LEAVERS – CURRENT STATUS, PROBLEMS AND POSSIBILITIES FOR A CHANGE

Abstract. Early school leaving is one of the biggest problems of contemporary Bulgarian education. Monitoring the movement of students during the school year, including school leavers and dropping out, is led by the National Statistical Institute /NSI/ and the Ministry of Education, Youth and Science /MOMN/ (with the Center for Information Provision of education through platform by ADMIN-M). The material offers a modest attempt to analyze the specifics of the two systems for monitoring and reporting of those who left the educational system by presenting their advantages and disadvantages. In the paper we present measures for their individual improvement and for overcoming their differences in favor of the Bulgarian education.

The research finish with a proposal for developing and testing a system of indicators aiming to monitor the dynamics of this group and to provide information to prevent denial of education in general. It is a comprehensive system of indicators for assessment of early school leavers, allowing monitoring and evaluating the quality of the educational process, which basically covers the entire population in this age.

Yosif Nunev, Ph. D.

State expert

Department of Policy Development, Analysis and Assessment
Ministry of Education, Youth and Science
2A, Knyaz Dondukov Blvd.

1000 Sofia

Work phone: (+359 2 9217 520)

Fax: (+359 2 9882485)

e-mail: i.nunev@mon.bg; inunev@abv.bg

www.mon.bg